

Een voettocht

door Zweeds Lapland

Een voettocht van 250 km door een onbewoond gebied zonder communicatiemogelijkheden, op enkele plaatsen na die aan de rand van zo'n gebied liggen, is iets dat niet voor iedereen is weggelegd. Toch is het, dacht ik, voor de lezers wel interessant om eens een indruk te krijgen van een stuk Lapland en van wat men er kan zien aan fauna en flora, ook op plaatsen die men per auto of trein kan bereiken. Maar dan zal men niet de absolute stilte kunnen ervaren, zonder het geluid van auto's en al het overige lawaai dat wij mensen voortbrengen. Deze stilte, die alleen wordt 'verstoord' door het geluid van de vogels en van het overal aanwezige water dat zich murmelend een weg zoekt, is werkelijk een genot. Voeg daarbij het ongerepte, woeste landschap. Iedere natuurliefhebber zal zich in een paradijs wanen.

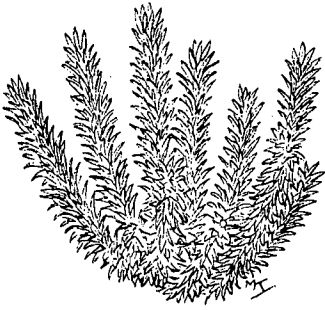
De tocht, die ik samen met mijn vrouw maakte, was de zg. 'Kungsleden', zoals gezegd ongeveer 250 km lang. Daarbij moeten enkele meren worden overgestoken met behulp van een bootje met aanhangmotor, bediend door een Lap die daarvoor op vaste tijden verschijnt en zich overigens met de visvangst bezighoudt. Verder dienen er twee rivieren en talloze kleine beken te worden doorwaad.

Ons startpunt was Abisko Turiststation, dat alleen per trein bereikbaar is. Het ligt aan de spoorlijn Kiruna-Narvik en is een alleenstaand berghotel van Svenska Turistföreningen, de Zweedse touristenvereniging. Nadat we in dit hotel een dag hadden uitgerust van de bijna 48 uur durende treinreis, gingen we met onze rugzakken van respectievelijk 20 en 12 kilo op pad. De eerste dag voerde ons door het 7.500 ha grote Abisko National Park, langs de wildstromende Abiskojokk en het Abiskojaure (jaure betekent meer) naar onze eerste hut. Deze tocht liep door berkebossen met allerlei prachtige bloemen, o.a. Europese trollius. Op de hogere gedeelten zagen we *Arabis alpina*, Zweedse kornoelje, Dotterbloemen en de Kartelbladsoort *Pedicularis lapponica*. Aan vogels ontmoetten we onder meer de bij ons in de winter voorkomende Koperwieken en Kramsvogels, die hier in hun broedgebied waren. Terwijl ik dit schrijf, zitten er een paar van elke soort in een weiland op enkele meters van mijn huis. Verder waren er in het Abiskojaure Brilduikers, in Nederland eveneens wintergast.

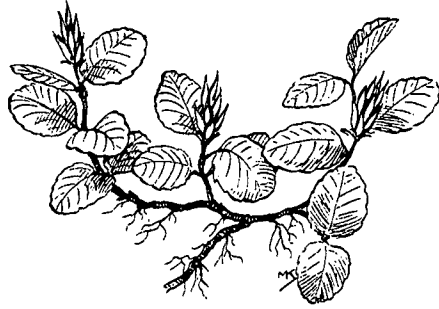
De volgende dagen ging de tocht hoger, tot boven de boomgrens die in het Noorden echter veel lager ligt dan in het Middeneuropese hooggebergte. We zagen er duizenden Rendieren in vele kuddeën. De Kleinste jager, een prachtige vogel met zeer lange staart, jaagt hier op lemmingen. De vogels waren zo mak, dat ik ze op een meter afstand van mijn filmkamera kon krijgen. We vonden daar ook nesten van de Goudplevier, die er in zijn zomerkleed zo heel anders uitziet dan we hem 's winters bij ons zien.

Daarna trokken we over de Tjåktja-pas, een bar oord van sneeuw en ijs, begroeid met diverse interessante planten als Plompe wolfsklauw (*Lycopodium selago*), enkele héél kleinblijvende wilgesoorten (*Salix herbacea* en *reticulata*), de in grote kussens groeiende roze Stengelloze silene, verder Alpenboterbloem, Gletscherboterbloem, *Sedum rosea* en *Saxifraga groenlandica*, een Steenbreeksoort.

Via het Ladtjovagge-dal kwamen we bij het Kebnekaise Turiststation, een eenvoudig berghotel, alleen te voet bereikbaar. Van daaruit kan men met een gids de Kebnekaise, Zwedens hoogste berg, beklimmen. In de buurt van het hotel observeerden we de Rood-

Plompe wolfsklauw

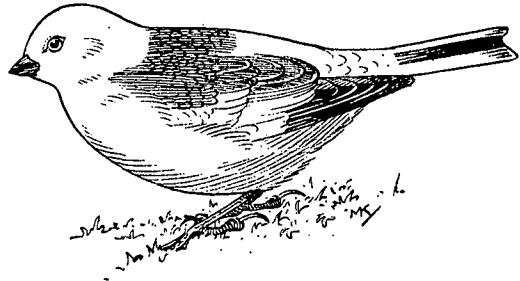
Salix herbacea

gesterde blauwborst, door Linnaeus de nachtegaal van de Zweedse bergen genoemd. Ook deze konden we tot op een meter afstand benaderen.

Verder ging de tocht door het Storásjöfallet National Park. We zagen onderweg IJsgorzen en Sneeuwgorzen, Wintertalingen en de in ons land uitgestorven Raaf. Ook weer talloze mooie planten, o.a. de witbloeiende *Dryas octopetala*, die in de Toendratijd ook in ons land heeft gegroeid, zoals subfossiele bladresten in diepe veenlagen nog bewijzen. Ook viel ons *Viola biflora* op, met als regel paarsgewijs staande diepgele bloemen, en de in Nederland zeldzame Beredruif, familie van onze gewone Bosbessoorten.

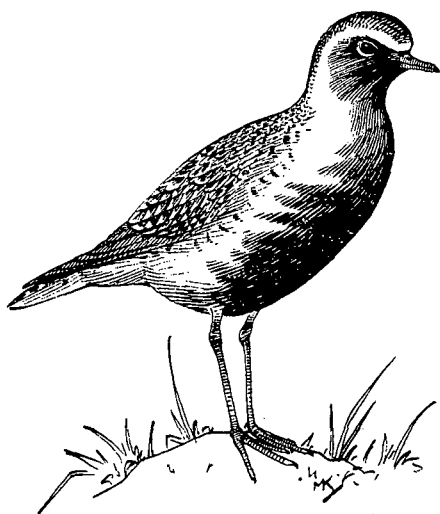
Dryas octopetala

Sneeuwgors

Toen bereikten we Vakkotavara, waar een weg in aanleg is naar een stuwdamproject. Hier was tweekeer per dag een busverbinding naar Kebnats, van waaruit we per boot de oversteek maakten naar het Saltoluokta Turiststation, dat in naaldbos gelegen is. Na een rustdag vervolgden wij de wandeling naar het Sitojaure over mooie hoogvlakten met meren, waarin we Grauwe franjepoten ontdekten. Ook deze waren weer bijzonder mak en nieuwsgierig; vijf stuks volgden al onze bewegingen en kwamen steeds dichterbij om onze koffiezetactie te zien. Dan weer verder over een hoogvlakte naar Aktse, waar de plantengroei ongelooflijk mooi en rijk was. Hier groeide o.a. twee meter hoge *Aconitus septentrionale*, een Monnikskapsoort, De Echte guldenroede van onze zandgronden en ons Wilgeroosje waren echter ook daar aanwezig!

Toen we per boot overgezet werden, zagen we acht elanden het meer overzwemmen, een fascinerend gezicht. Aan land gekomen, trokken we over de laatste bergrug van onze tocht, een deel van het Sarek National Park. Onderweg zagen we een Ruigpootbuiszard. Van de vele planten kan ik er slechts enkele noemen: *Bartsia alpina* met dofpaarse aangeloopen bladen, door Linaeus benoemd naar zijn jong-overleden tijdgenoot de botanicus Bartsch, het bij ons zeldzaam geworden Vetblad, alsmede diverse Kartelbladsoorten waaronder de geelbloeiende *Pedicularis oederi*.

Goudplevier in zomerkleed

Zweedse kornoelje

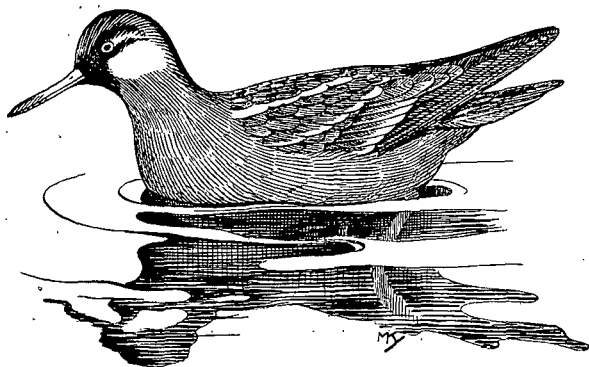
Daarna restte ons nog de laatste etappe door uitgestrekte naaldbossen naar Kvikkjokk. Hiervan wil ik nog vermelden de vele moerassen, waarin de Veenpluissoort *Eriophorus scheuchzeri* voorkwam. Deze moerassen, omzoomd door berken, zijn zo adembenemend mooi dat men moeite heeft om door te lopen. We vonden daar ook de Gevlekte orchis en zagen als bijzondere vogel de Taiga-gaai.

Na aankomst in Kvikkjokk was ons verblijf aldaar na de inspannende tocht een verademing. De warme douche kwam goed van pas. Daarbij de goede zorgen en maaltijden, en alle ontberingen waren snel vergeten. Kvikkjokk werd door Linnaeus het paradijs van het noorden genoemd, toen hij het bezocht op zijn beroemde Laplandreis. Helaas hebben wij dat niet zo goed kunnen waarnemen; de weergoden die ons al die tijd gunstig gezind waren geweest, lieten ons nu in de steek. De regen stroomde neer, maar gedurende onze gehele tocht hadden we prachtig weer gehad, dag en nacht licht met enorm mooie wolkenformaties, en we mochten dus bepaald niet klagen.

Ik kan u aanraden, dit alles ook eens te gaan zien. Zoveel ongeschonden natuur is de moeite waard. Hulde aan Svenska Turistföreningen, die in deze gebieden zoveel hutten onderhoudt, en ook aan alle instanties die deze gebieden zo gaaf mogelijk pogen te houden.

Adres van de schrijver:

Illustraties:
M. J. Ch. Kolvoort

*Grauwe franjepoot
in zomerkleed*